

Механізм залучення грантового фінансування та менторської підтримки органів самоорганізації населення для реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні

Інформація про виконання заходу 1 завдання 50 Плану заходів на 2025 – 2026 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.03.2025 № 374-р.

Можливий механізм залучення грантового фінансування та менторської підтримки для розв'язання проблем місцевого значення для органів самоорганізації населення (далі - ОСН), що створюються жителями, які на законних підставах проживають на території села, селища, міста або їх частин, для вирішення завдань, передбачених законодавством (ст. 1 ЗУ “Про органи самоорганізації населення”).

1. Організаційно-координаційний етап та відповідність законодавству

ОСН має бути офіційно зареєстрованим відповідно до Закону України «Про органи самоорганізації населення».

Створення регіональної координаційної групи (представники громад, ОСН, експерти з безбар'єрності).

Затвердження порядку взаємодії та супроводу проєктів ОСН.

2. Аналіз та оцінка потреб

Проведення оцінки стану безбар'єрності в громадах області.

Формування переліку пріоритетних локальних проблем, які можуть вирішувати ОСН.

Визначення у положеннях ОСН джерел фінансування, серед яких: кошти місцевого бюджету, добровільні внески, інші надходження, не заборонені законом.

3. Партнерство з донорами

Налагодження співпраці з міжнародними організаціями та фондами.

Підготовка та подання проєктів до грантових програм міжнародних донорів або державних/регіональних конкурсів місцевих ініціатив

Інформаційний супровід і популяризація успішних кейсів.

4. Запуск регіонального грантового механізму

Оголошення конкурсу мікрогрантів для ОСН.

Визначення прозорих критеріїв відбору (соціальний ефект, сталість, відповідність Стратегії, співфінансування).

Забезпечення співфінансування з місцевих бюджетів або партнерських ресурсів.

Надання консультаційної підтримки на етапі підготовки заявок.

Підготовка типових заявок і методичних рекомендацій.

Основні вимоги до грантового фінансування:

орієнтація на потреби громади – визначення реальних проблем і створення проєктів, що приносять вимірну користь;

соціальна значущість – ініціатива має позитивний вплив на життя мешканців;

проєкт має бути спрямований на вирішення актуальних проблем громади (благоустрій, безбар'єрність, екологія, соціальні послуги, участь громадян тощо);

відповідність стратегічним цілям місцевої або регіональної стратегії розвитку;

співфінансування / волонтерський внесок – наявність власного внеску, трудової участі або додаткових ресурсів;

прозорість та підзвітність – запорука подальшої підтримки донорів.

5. Менторська підтримка та навчання

Важливою складовою є створення системи менторської підтримки для ОСН вона може реалізовуватись через:

закріплення ментора за кожним підтриманим проектом;
супровід на всіх етапах реалізації — від планування до звітування;
участь у тренінгах, навчальних програмах і школах громадської участі;
наставництво з боку досвідчених громадських організацій («рівний-рівному»);
консультаційний супровід від регіональних інституцій підтримки місцевого самоврядування;
залучення бізнес-менторів, експертів у сфері управління, комунікацій та фінансів;
організація обміну досвідом між ОСН, що вже реалізували успішні ініціативи;
використання онлайн-платформ для підвищення компетентностей.

6. Очікувані результати

Підвищення рівня участі жителів у розвитку територіальних громад.
Зміцнення спроможності ОСН реалізовувати ініціативи місцевого значення.
Розширення можливостей для залучення додаткових фінансових ресурсів.
Підвищення прозорості управління та довіри громадян до місцевої влади.